

N:o 45.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 april 1903.

— — — — Andra Kammaren den 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för anläggning af vissa telefonledningar, dels och Kungl. Maj:ts i särskild proposition framställda förslag om beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende.

(Statsutskottets utlåtande n:o 39).

Till Konungen.

I proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kungl. Maj:t under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att för anläggning af telefonledningar från Stockholm till Örebro och norska gränsen, från Stockholm till Malmö, från Stockholm till Norrköping, från Norrköping till Nässjö, från Nässjö till Växjö, från Växjö till Hessleholm, från Hessleholm till Malmö, från Norrköping till Motala, från Nässjö till Mjölby, från Nässjö till Västermik, från Växjö till Kalmar, från Hessleholm till Kristianstad, från Malmö till Kristianstad, från Malmö till Ystad, från Stockholm till Västervik och Oskarshamn, från Stockholm till Göteborg, från

Stockholm till Sköfde, från Sköfde till Vänersborg, från Sköfde till Borås, från Sköfde till Skara och Lidköping, från Göteborg till Helsingborg, från Göteborg till Halmstad, från Falkenberg till Varberg, från Ängelholm till Halmstad, från Helsingborg till Hesselholm, från Göteborg till Karlstad, från Sköfde till Karlstad, från Göteborg till Lysekil, från Göteborg till Uddevalla, från Smögen till Lysekil, Grebbestad och Strömstad, från Göteborg till Borås, från Göteborg till Jönköping, från Göteborg till Växjö, från Norrköping till Örebro, från Eskilstuna till Flen, från Norrköping till Västerås och Gäfle, från Stockholm till Örebro, från Stockholm till Eskilstuna och Örebro, från Stockholm till Arboga och Örebro, från Arboga till Västerås, från Stockholm till Gäfle, från Stockholm till Gäfle och Falun, från Örebro till Krylbo och Falun, från Örebro till Smedjebacken, från Söderhamn till Hudiksvall, från Ljusdal till Ånge och Östersund, från Hernösand till Nyland, från Sollefteå till Ragunda och Östersund, från Örnsköldsvik till Ramsele, Backe och Strömsund, från Hällnäs till Lycksele och Åsele, från Boden till Vuollerim, från Nederkalix till Haparanda och från Gellivare till Kiruna bevilja ett extra anslag af 2,759,400 kronor samt däraf anvisa för år 1904 ett belopp af 1,300,000 kronor till utförande af dem bland ofvan uppräknade telefonlinjer, som Eders Kungl. Maj:t funne skäligt bestämma, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af sistnämnda belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 700,000 kronor.

I sammanhang härmed har Riksdagen till behandling förehåft Eders Kungl. Maj:ts proposition (n:o 19) angående beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende, i hvilken proposition Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bemyndiga riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp af en million femhundra tusen kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Eders Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakades riksgäldskontoret, inom tolf år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämnade tillgång, dock så att dylika afbetalningar borde en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Hvad af telegrafstyrelsen i förevarande frågor blifvit anfördt har synts Riksdagen till fyllest ådagalägga behovet af den nu föreslagna ytterligare utvecklingen af statens telefonväsende dels genom anläggning af ett flertal interurbana ledningar, dels ock genom anordnande af nya och utvidgning af redan befintliga lokalnät jämte anläggning af förbindelseledningar. I enlighet med den grundsats, som hittills i regel blifvit följd, har Eders Kungl. Maj:t äfven nu föreslagit, att sist omnämnda arbeten, afseende lokala telefontät med förbindelseledningar, skulle bekostas af upplånade medel, hvilka lämnades telegrafstyrelsen såsom försträckning att inom en kortare tid återbetalas med ränta, men att däremot kostnaden för de egentliga interurbana ledningarna skulle bestridas med anslag att uppföras å riksstaten och utan återbetalningsskyldighet ställas till telegrafstyrelsens förfogande. Grunden för denna åtskillnad har varit den, att de medel, som nedlagts i de lokala telefontäten med tillhörande kortare förbindelseledningar, beräknats kunna af deras afkastning förräntas och inom en jämförelsevis kort tid amorteras, hvaremot utsikt till enahanda resultat af trafiken å de långsträckta ledningarna från början ansetts icke föreligga. Det har emellertid år för år alltmera visat sig, att äfven de interurbana telefonledningarna äro att anse såsom ett ekonomiskt fördelaktigt företag. Till belysning häraf får Riksdagen meddela följande från telegrafstyrelsen lämnade uppgifter, utvisande det öfverskott de interurbana telefonledningarna under de senast förflutna fem åren lämnat:

År	Anläggningskostnad vid årets början	Inkomster af interurbana samtal	Antal interurbana telefonister	U t g i f t e r			Öfverskott	Öfverskott i % af anläggningskostnad
				Linjeunderhåll	I öfrigt	Summa		
1898	4,708,122	953,048	114	203,000	253,558	456,558	496,490	10.5
1899	5,136,467	1,088,022	125	256,500	274,983	531,483	556,539	10.8
1900	5,767,647	1,219,723	158	294,000	345,011	639,011	580,712	10.1
1901	7,179,724	1,427,571	184	262,500	473,141	735,641	691,930	9.6
1902	8,407,640	1,696,102	218	336,000	omkr. 600,000	omkr. 936,000	omkr. 760,000	omkr. 9.0

Att, såsom af tabellen framgår, öfverskottsprocenten under de sista tre åren något sjunkit lärer väl till en del vara beroende på de ökade årliga kostnaderna, men förnämligast torde orsaken till berörda förhållande vara att söka däruti, att på de långa och dyrbara interurbanledningarna, som under de senaste åren anlagts, sam-

talsfrekvensen helt naturligt under de första åren är mindre än hvad sedan får anses vara det normala.

Med stöd af ofvan meddelade uppgifter torde man med skäl kunna påräkna, att interurbanledningarna för framtiden skola lämna så stor afkastning, att telegrafstyrelsen kan vara i stånd att därmed förränta och inom en ej allt för lång tid amortera de belopp, som ytterligare anvisas för anläggning af dylika ledningar. Vid sådant förhållande anser Riksdagen tiden nu vara inne att ej vidare med anslag bekosta anläggning af interurbana telefonledningar, utan för detta ändamål såsom för anläggning af lokala telefontät sedan en längre tid ägt rum, använda lånemedel, som mot återbetalningsskyldighet tillhandahållas telegrafstyrelsen.

Beträffande de lån, som telegrafstyrelsen allt sedan år 1891 årligen från riksgäldskontoret erhållit för lokalanläggningar, är amorteringstiden fastställd till tolf år. Räntan, som af riksgäldskontoret bestämmes efter kostnaden för medlens anskaffning i hvarje fall, utgår för en del af nämnda lån med $3\frac{3}{4}$ procent, för andra, däribland de senast lyftade, med 4 procent. Efter sistnämnda räntesats och med lika fördelad amortering på den bestämda tiden af tolf år belöper sig den årliga inbetalningen till 10,66 procent af ursprungliga lånebeloppet. Då den vinst, interurbantrafiken under de senaste åren lämnat, enligt ofvan meddelade uppgifter utgjort i medeltal omkring 10 procent af anläggningskapitalet, är det uppenbart, att en så hastig amortering som den nyssnämnda icke rimligen kan ifrågasättas beträffande lån för interurbana ledningar. Och äfven för de lån, som hädanefter beviljas för lokalanläggningar, torde det möta svårighet att bibehålla den korta amorteringstiden af tolf år. Dessa lånemedel måste nämligen — helst sedan enligt meddelad föreskrift öfverskottsmedlen ej vidare få af telegrafstyrelsen disponeras för byggnadsverksamheten — i allt större utsträckning tagas i anspråk för sådana lokalanläggningar, som mindre hastigt gifva direkt afkastning, exempelvis nedläggning af kablar i städernas gator. Då i anledning häraf amorteringstiden för nya lån till sistberörda ändamål torde böra något utsträckas, har det synts Riksdagen lämpligt, att samma amorteringstid bestämmes för alla de lån, som hädanefter lämnas för telefonväsendets utveckling, vare sig de afse lokala eller interurbana anläggningar. Med hänsyn till de på frågan inverkan omständigheterna har det ansetts skäligt sätta denna amorteringstid till tjugu år, hvarvid, under förutsättning

att räntan beräknas efter 4 procent, annuiteten skulle utgöra 7,35 procent af ursprungliga lånekapitalet. Öfriga villkor för de nya lånen hafva synts Riksdagen böra affattas i enlighet med motsvarande bestämmelser för de förut utlämnade lånen till fortsatt utveckling af statens telefonväsende.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställningar, att Riksdagen

dels för anläggning af telefonledningar från Stockholm till Örebro och norska gränsen, från Stockholm till Malmö, från Stockholm till Norrköping, från Norrköping till Nässjö, från Nässjö till Växjö, från Växjö till Hessleholm, från Hessleholm till Malmö, från Norrköping till Motala, från Nässjö till Mjölby, från Nässjö till Västervik, från Växjö till Kalmar, från Hessleholm till Kristianstad, från Malmö till Kristianstad, från Malmö till Ystad, från Stockholm till Västervik och Oskarshamn, från Stockholm till Göteborg, från Stockholm till Sköfde, från Sköfde till Vänersborg, från Sköfde till Borås, från Sköfde till Skara och Lidköping, från Göteborg till Helsingborg, från Göteborg till Halmstad, från Falkenberg till Varberg, från Ängelholm till Halmstad, från Helsingborg till Hessleholm, från Göteborg till Karlstad, från Sköfde till Karlstad, från Göteborg till Lysekil, från Göteborg till Uddevalla, från Smögen till Lysekil, Grebbestad och Strömstad, från Göteborg till Borås, från Göteborg till Jönköping, från Göteborg till Växjö, från Norrköping till Örebro, från Eskilstuna till Flen, från Norrköping till Västerås och Gäfle, från Stockholm till Örebro, från Stockholm till Eskilstuna och Örebro, från Stockholm till Arboga och Örebro, från Arboga till Västerås, från Stockholm till Gäfle, från Stockholm till Gäfle och Falun, från Örebro till Krylbo och Falun, från Örebro till Smedjebacken, från Söderhamn till Hudiksvall, från Ljusdal till Ånge och Östersund, från Hernösand till Nyland, från Sollefteå till Ragunda och Östersund, från Örnköldsvik till Ramsele, Backe och Strömsund, från Hällnäs till Lycksele och Åsele, från Boden till Vuollerim, från Nederkalix till Haparanda och från Gellivare till Kiruna beviljat 2,759,400 kronor samt bemyndigat riksgäldskontoret att af detta belopp såsom lån tillhandahålla telegrafstyrelsen under år 1903 700,000 kronor och under år 1904 600,000 kronor, att till utförande af dem bland ofvan uppräknade telefonlinjer, som Eders Kungl. Maj:t finner skäligen bestämma, i mån af behof och

sedan detta för hvarje gång blifvit af Eders Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas;

dels ock bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefonnät med förbindelseledningar ett lånebelopp af 1,500,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Eders Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

Stockholm den 18 april 1903.

Med undersätlig vördnad.